

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Strict confidențial..“

De câțeva vreme nu se mai aude nimic de For-ul fraților ortodocși. După bătăliile răsunătoare din anii trecuți, cu congrese vijelioase și cu cele 600.000 iscălituri împotriva „acordurilor cu Roma“, cronica a amuțit, așa, pe neobservate.

De aici unii au fost gata cu judecata, că oamenii s'au cumișit. Și-au dat seama că au apucat drum greșit. Din vrajbă și din ură nu poate răsări pace și unire. Cine samăndă vânt, eulege furtună. — Alții, mai bănuitori, dădeau cu socoala, că e vorba de o simplă hibernare. Osteniți de atâta trudă, războinicii se odihnesc și adună puteri nouă, pentru a da apoi alte asalturi, și mai crâncene decât cele din trecut. — S-au înșelat și unii și alții. For-ul și puterile „telegrafisto-onisitoriste“ își continuă cu zor activitatea salvatoare de neam și țară. Atâta numai că au schimbat tactica. Nu mai dau iureșul pe față. Asta s-a dovedit periculos. Fiindcă, oricum, ceea ce spui într'un congres e supus judecății publice care, uneori, înghite la fântâni bisantini, se îneca însă cu caii troieni ai imaginației sibiene. E de preferat, deci, cealaltă cale: a întunecului. Noaptea lucrurile par mai spăimântătoare. Și sunt incontrollable. — Din această nouă strategie face parte următorul ordin de ai, trimis preoților ortodocși, spre sminteala sinceră a multora dintre ei:

„In cadrele Frăției Ortodoxe române din parohie la ziua de 1 Martie 1936 când este Dumineca Ortodoxiei trimiteți necondiționat la Ministerul de Externe din București cu posta recomandată o Moțiune cât să poată de aspră pentru nimicirea Concordatului și acordului cu Roma înșelătoare și cereți totodată ca fundăținea Gojdu să fie adusă în țară din Budapesta ticăloasă și perfidă. — Aceasta scrisoare să fie scrisă cu mâna și apoi iscălită de toți membrii parohiei respective a Frăției Ortodoxe rom. cari sunt datori să lupte pe toate căile pentru drepturile ortodoxiei și a neamului românesc călcat în picioare de catolicismul de toate culorile. — Aceasta scrisoare e foarte strict confidențială să grijiți să nu apuce în mână străină iar voi să Vă faceți datoria ortodoxă și națională cu cinste și cu pricepere. — In 2 Martie ne veți trimite o copie de pe scrisoarea trimisă la Ministerul de Externe precum și un raport informativ confidențial“. — preș. clr. și For.

Să nu se creadă cumva că e vorba de un ipezel al cultării protosprebiteros sau dascălului din te miri ce târgușor uitat de Dumnezeu. Și să nu vă închipuiți cumva că se glumește cu astfel de porunci „confidențiale“. Nu. Ele se execută cu strășnicie. Și nu numai adulții trebuie să li-se supună. Ci și școlarele. Da, elevii din liceul Ori nu sunt ei regimentele „preregimentare“ ale „Forului“. Și cine altul decât înțelepții cari tocesc tabla înmulțirii poate fi mai competent în a judeca dezastrul național pe care îl reprezintă concordatul? — Oredeți că glumim? De loc. Citiți rândurile pe care ni-le scrie, cu toată amărăciunea, un vechiu dascăl și un om pașnic din Sibiu: „Vai de noi, de uniții ceștia, ne-a cântat cucul. Până acum ne războiam cu bărbații dela „Telegraful“. Unguri ne-au făcut; pecețile le au rupt; chipurile, pe Samuil Vulcan, d. Stăniloae făcutul au vândut străinilor, vezi Doamne ca marele român Mangra să nu fie umbrit.

De aci încolo va trebui să ne războim și cu muerile Societății femeilor ortodoxe, ultracrestine și patriote, cari încă nu și-au ridicat glasul de mame și soții contra planului irodian și herostatic, păgân și nepatriotic, contra pruncuciderii cu voia, contra tentativelor interesate și machine de legiferarea avortului. Obiectivul atacu-

Dreptate clerului

Preasf. Iuliu al Clujului apără, în Senat, drepturile preoțimei la o salarizare demnă

Fiind vorba de salarizarea clerului, nu se putea să nu se spună și cuvântul autorizat al bisericii noastre în chestie. A făcut acest lucru, demn și răspicat, Preasf. IULIU al Clujului, într'o vibrantă cuvântare la Senat. O dam în întregime în cele ce urmează:

Domnule Președinte; Domnilor Senatori,

Biserica și clerul său au străbătut un an de grea încercare. Am înțeles cu toții că în zile de jertfă noi trebuie să ne aflăm în frunte, așa cum ne dictează misiunea noastră și așa cum o dovedesc veacurile. — Am cerut însă stăruitor să se ia în considerare, că ne apropiem de limita posibilității suportării unor încercări peste puterile omenești.

În vremi pline de nebănuite primejdii, glasul conștiinței îmi poruncește să atrag atențiunea binevoitoare a onoratului Guvern, în deosebi a D-lui Președinte de Consiliu, a D-lui Ministru al Cultelor și al Artelor și a D-lui Ministru al Finanțelor asupra stării tragice în care preoțimea își frământă zilele.

Conștient pe deplin de răspunderea ce o port ca Episcop și ca senator de drept, îndeplinesc această datorie de conștiință, fără a folosi cuvinte grele sau de exagerare, numind pe numele său situația clerului, în deosebi a celui aflat în păstoria sufletelor, pe care marele apostol al neamurilor Pavel îl află vrednic de îndoită cinste: „Duplici honore

rilor suntem tot noi uniții ceștia încăpăținați și cervicoși. De acum cei dela „Telegraful“ pot amuți. N'au putut ei rupe pecețile, le rup muerile. Făcutu-ne-au unguri, făcutu-ne-au revizionisți, ca d. Stăniloae să pună vârf cu noua sa invenție istorică: „plădica Samuil Vulcan“, ctitorul de școale românești, a fost vândut străinilor, făcându-i terceabercea pe toți istoricii.

Președinta societății ortodoxe a femeilor române, — ca să reiau firul —, de profesie profesoară, în mod clandestin a introdus între pereții școlilor de Stat, — da, Dle Ministru Angelescu, în sanctuarul școlii — liste pentru strângerea de semnături contra Concordatului, îndușmânind viața liniștită a tineretului, răzvrătind sufletele de copil și pregătind astfel calea spre mult dorita unificare sufletească. Biete suflete plâpânde, a-ți ajuns ca voi, cu iscăliturile voastre să salvați forța de viață a ortodoxiei. De acum vă veți război voi cu Popa, că duhovnicii vostri precucernici au obosit amarnic“.

Până aici „Cronicarul“ nostru. Nu mai adăogăm nici un cuvânt. Faptele însăși cuprind în sine sentința, pe care o va rosti orice minte sănătoasă despre aceste noi și tenebroase metode de învrăjpire, practicate sub egida For-ului. Noi ne-am făcut datoria românească de ale aduce la cunoștința lumii. Ar fi fost păcat ca așa isprăvuri și așa moravuri să rămână pe veci îngropate în noaptele

„dîgol“ cei cari ostenesc în vestirea cuvântului. — Aceștia, fără a avea asigurat un minimum de existență în anul 1930, cu salarii de mizerie rămași în urma tuturor categoriilor de salariați, au mai fost isbiți și după aceea în repetate rânduri de alte curbe speciale de sacrificiu, ajungând să nu mai poată avea asigurată pâinea de toate zilele și a nu-și mai putea crește copiii la școală.

Ei, ale căror suflete au păstrat sufletul sănătos și întreg al neamului până la ceasul plinirii vremii, ei ale căror familii în cursul veacurilor au fost izvoare de viață care au alimentat întreaga pătură intelectuală, mai ales în provinciile cari au trăit viața lor sub stăpânire străină; toți aceștia cari au purtat bucurios toată jertfa pentru neamul lor, cari au suportat bucurios împilarea și batjocura, au ajuns la compătimirea celor din afară! — Această compătimire nu o pot suporta.

Plinirea misiunii noastre este necondiționată și neprecupețită. Dar acești preoți au trebuință de un minimum de existență; își au familia lor cu datorințele inerente de drept natural și divin de a nutri, a îmbrăca și a educa această familie, rămânând ceea ce a fost în trecut: izvor de putere și viață sănătoasă, omenească pentru un neam întreg. — Cum se pot asigura acestea din un salariu dela 1000 până la puțin peste 3000 lei lunar pentru un preot cu bacalaureat, patru ani de academie teologică și un serviciu de 40—50 ani? — Contribuția credincioșilor este ca și neexistentă, cu toate declarațiile care s'au dat, la cerere, în baza unei legi a Ministerului Cultelor; pentru că acolo se cuprind datele impuse de f. s. cari, cum bine se știe, sunt extrem de exagerate, în multe cazuri cu adevărat inexistente. — Reducerile făcute în temeiul acestor date constituie o mare nedreptate, pentru că se fac asupra unor salarii sub minimul existenței, pentru că se fac pe date inexacte.

Chiar dacă ar fi existat și pentru cler armonizarea salariilor, așa cum o prevede și legea cultelor și așa cum au cerut-o toate bisericile, nu era cazul să se facă aceste reduceri a unor venituri mai mult decât problematice, dintre care unele se cer eliminate, cum sunt veniturile așa zise ale epatrahilului și cari sunt atât de des izvor de sminteală în sânul parohiilor și impledecă dureros plinirea senină a slujbei sublimă încredințată clerului, păstori și părinți sufletești.

Anul bugetar ce expiră ne-a adus lovitura grea de a nu putea completa posturile devenite vacante, iar cari erau vacante de acum sunt doi sau trei ani, descomplectau aproape cu desăvârșire oficiile centrale și lăsând părăsite satele lipsite de păstori sufletești. — Ne

putem da cu toții bine seama ce înseamnă a lăsa, în aceste vremi tulburi, fără nici o conștiință morală satele în prada apostolilor tuturor rătăcirilor. Asta pentru economisirea salariilor minimale pomenite. Să ținem în mână dreapta balanță a câștigului și a pierderilor și vom vedea rezultatul dezastruos pentru suflete, pentru neam și pentru țară.

Văduvele și orfanii preoților noștri rătăcesc pe la ușile oamenilor cerând milă, după o slujbă cinstită plină de jertfe a soțului lor, preot al altarului Domnului, neputându-le noi asigura decât un ajutor lunar de 500 lei pentru văduve și câte 250 lei pentru un orfan. Pensionarii noștri, după un serviciu de 40—50 ani și mai bine, nu pot primi mai mult de 1500 lei, în alte eparhii până la 2500 lei. Cauza este, că fondurile ne-au fost nimicite complet. Reduse de 40—50 de ori fiind de valoare, s'au mai redus la jumătate prin schimbul coroanelor, iar lovitură de grație ne-a dat-o legea conversiunii, care nimicind institutele mici de credit, unde se aflau, a stins existența acestor fundațiuni ale preoților pensionari, ale văduvelor și ale orfanilor, dimpreună cu acelea pentru bursele studenților și de altă natură culturală, cari au revărsat valuri de binefaceri pentru societate.

Mare ne-a fost bucuria că onoratul Guvern în luminată înțelegere a dat, cu prilejul Congresului economic din Cluj, solemnă și categorică asigurare, că aceste fonduri culturale și bisericesti vor fi restituite dintr'un fond special pe care îl are la dispoziție. Am crezut și cred că aceasta se va și realiza. Pentru aceea am și spus în acel Congres, care a fost aureolat de unanimitatea tuturor bărbatilor aleși ai Ardealului, așa cum nu s'a mai văzut dela 1918 încoace, că este fericit Guvernul care poate plini această cerere de dreptate pentru redresarea creditului românesc din Ardeal și pentru fundațiunile bisericesti culturale. Căci n'a fost nimeni mai dureros lovit de legea conversiunii decât bisericile, cari deoparte față de creditorii lor nu beneficiază de favorurile legii, pe când de altă parte intră în prevederile legii debitorii bisericesti, respectiv a fundațiilor bisericesti.

Dar toare acestea sunt numai o parte a durerilor bisericilor și ale clerului. — Pentru toate acestea cred că nu este exagerat a spune că ne aflăm într'o *situație tragică*.

Pentru aceea în prezinta depunerii bugetului Statului pe biroul Camerei, vin a atrage cu tot respectul atențiunea onoratului Guvern asupra acestei situații a bisericii și a Clerului; vorbesc în numele bisericii române unite, dar sunt încredințat că vorbesc în sentimentul tuturor bisericilor, cari slujesc acel „*Divinum quid*”, acel dumnezeesc ceva, din noi, fără de care tot ce am avea și tot ce am ajuns nu rezistă, nu folosește, nu trăește în spiritul cuvântului dumnezeesc al Mântuitorului: „Ce îl va folosi omului dacă ar dobândi lumea întreagă, iară sufletul său îl va pierde”.

Fac această comunicare având toată încrederea că onoratul Guvern a fost stăpânit de această preocupare și a căutat să afle căile și mijloacele pentru a îmbunătăți această situație, înlăturând nedreptatea ce s'a făcut clerului și plinind din dreptate atât cât îngăduie grelele zile prin care trecem, dar asigurând pentru preoții bisericilor un minimum de existență, așa cum de repetate ori a enunțat și pentru publicitate Dl. Ministru al Cultelor.

Doresc să ofer cu această comunicare Excelenței Sale, prilej de a rosti cuvântul său liniștitor aici în Senat, pentru întreaga preoțime chinată de grija bucatii de pâine a zilei de mâine, arătându-ne:

1. În care stadiu se află pregătirea legii de armonizare a salariilor preoțesti așa cum o cere legea cultelor;

2. Dacă în legătură cu modificarea legii de organizare a bisericii ortodoxe pentru asigurarea salariilor armonizate, s'a pregătit comitent și un proiect de lege pentru crearea condițiilor necesare pentru uniformă și egală salarizare a clerului nostru, în cadrul legii cultelor;

3. Dacă s'au putut asigura în proiectul bugetului general fondurile necesare pentru ștergerea curbilor de sacrificiu aplicate până acum numai pe salariile de mizerie ale preoților, fără a se face detrageri din salarii pentru ve-

niturile interne inexistente sau mai mult decât problematice;

4. Dacă s'a putut asigura gradajile recunoscută și aprobate, dar până acum neachitate;

5. Dacă s'a putut aloca o sumă echitabilă pentru preoții noștri pensionari, pentru văduve și pentru orfani cari sunt pieritori de foame;

6. Dacă s'a asigurat prin alocarea mijloacelor necesare complectarea posturilor vacante și salarizarea preoților noi numiți anul trecut în parohii recunoscută de Ministerul Cultelor fără salariu; și a posturilor vacante din centrele eparhiale;

7. Dacă s'a asigurat numirea de preoți în parohiile ce vor deveni vacante în cursul anului bugetar viitor, neputând rămâne sate fără preoți;

8. Dacă s'au terminat lucrările pentru despăgubirea bisericilor pentru pierderea bunurilor bisericesti culturale și dacă putea să vădădui o grabnică lichidare a fondurilor necesare.

Sunt încredințat că onoratul Guvern în fața cu d. Prim Ministru cumpănind, deplină gravitatea situației bisericilor și a clerului, va afla calea și mijloacele, asigurând d. Ministru de Finanțe fondurile necesare, pentru că d. Ministru al Cultelor să ne poată rosti că liniștitor pe care îl așteaptă bisericile și clerul lor, pentru că aflând ei liniștea și poată duce mai departe plinirea misiunii de suflet împăcat, întemeind viața și pacea neamului pe temelii nesdruncinate a credinței.

Disciplina sufletească și organizația noastră nu ne permit alte căi de manifestare, decât calmul și liniștea noastră este dovada puterii morale de care suntem stăpâniți și care ne zăduște liniștea și pacea pe care noi o slujim în toate împrejurările. — Pentru aceea rogoș toată căldura onoratului Senat, să binevoiască să sprijini în unanimitatea sa Onoratul Guvern întru crearea condițiilor necesare pentru plinirea misiunii noastre.

Cețiți și răspândeți „UNIREA”

□ □ Foia „Unirii” □ □

Sinceritate sovietică

— Persecuții violente contra Clerului —

Rafinăria și viclenia Sovietelor întrec orice închipuire omenească. Vreau cu tot prețul să apară în fața lumii civilizate așa precum de fapt nu sunt. Mai ales de când s'au stabilit relațiile diplomatice între Rusia și Statele Unite din America, de când au fost admiși în Societatea Națiunilor, au fost obligați să facă dovada că la ei este plină libertate religioasă. Și „dovada” au făcut-o „more proprio” pe calea presei, prin cuvântări de ale prietenilor din țările burgheze, prin radio și pe alte căi.

Durere, realitatea este cu totul alta, decât cea trâmbițată. După revista „*Lettres de Rome*” (Ianuarie 1936), — de unde luăm toate datele — bazată pe multiple fapte, adevărul e că persecuția violentă, nu numai că nu s'a micșorat în intensitate, ci chiar din contră, cel puțin în anumite sectoare, e mai violentă ca oricând.

Propaganda anti-religioasă, în tot cazul, rămâne tot așa de înverșunată ca înainte, fiind poate mai rafinată și mai abilă. Propaganda „bezbojnicilor”, este dirijată contra tuturor religiiilor. În Caucaz, de exemplu, și în Asia centrală, se specializează în lupta contra Islamului. Mai recent, asociația ateștilor din Algeria, a

cerut Caucazul să le trimită specialiști în opera anti-islamică pentru a face propagandă anti-religioasă în Africa de Nord. Musulmanii, e adevărat, replică uneori în mod brutal. Presa locală din Maiu 1934 raportează că la Saratov, într'o zi de sărbătoare musulmană, un propagandist ateu a fost omorât cu lovituri de cuțit de către musulmani, pe cari el i-a răsvrătit.

E lucru știut apoi că „reprezentanții culturii”, de orice confesiune, sunt lipsiți de drepturi civile și economice. Iar cine n'are drepturi civile n'are dreptul nici să mănânce. Până la stabilizarea rublei, trebuia, pentru a trăi, să posezi carte pentru alimente, sau să cumperi la magazinul Statului (Torgsin) plătind în aur, pietri prețioase și devize străine, sau trebuia să cerșești. Preotul n'are carte de alimente. Dacă posedă devize streine e acuzat că are relații cu străinătatea, și că face spionaj. El trebuie deci să cerșească. Episcopul catolic din Vladivostok, — *Mgr. Slivoski*, — a petrecut ultimii ani ai vieții sale (moare în 1933 în etate de 88 ani) într'o cocloabă păcătoasă, într'un loc izolat. Cum el n'avea carte de alimente, vecinii lui îl susținură împărțind propria lor rație cu el. Acest bătrân prelat, pentru a nu cita alte cazuri mai recente, a suferit multe amenințări și violențe pentru că el n'a voit să subscrie o declarație prin care ar fi afirmat că în U. R. S. S. stăpânește cea mai deplină libertate de conștiință.

Uneori clerul e copleșit de impozite. Iată

ce i-se întâmplă unui sârman preot ortodox. Un inspector de finanțe calculează că veniturile preotului erau de 1800 ruble. Îl impuse deci cu 1000 ruble impozit. Betul preot caută în fel și formă, să convinga pe inspector că veniturile sale nu ating suma de 1000 ruble. Zădărnice... el aparținea oamenilor lipsiți de drepturi.

După legea din 8 Aprilie 1929, asociațiile religioase n'au dreptul: a) de a fonda case de ajutoare mutuală, cooperative ori alte asociații productive; b) de a da ajutoare materiale membrilor săi; c) de a organiza reuniuni de rugăciuni sau alte reuniuni generale de studiu Bibliei, de literatură, de cusut, de muncă de studiu religioasă; grupări, cercuri, secțiuni de a organiza excursiuni, terenuri pentru copii de a deschide biblioteci, săli de lectură; de a organiza sanatori și ajutoare medicale.

Calvarul preoților atinge culmea în legea pașapoartelor interioare. Pentru a se deplasa de locuințele proprii, ei trebuie mai întâi să primească de la autoritatea locală permisiunea în scris. Dacă obțin aceasta, trebuie să o arete în localitatea unde merg, și trebuie să se prezinte din nou autorităților la întoarcere. Când un preot e chemat la un bolnav, i-se întâmplă că i-se refuză orice permisiune sau că vine prea târziu. Și atunci în mod fatal se întâmplă ceea ce s'a și întâmplat, în timpurile din urmă: credincioșii mor fără să aibă parte de sacramente.

Justiția și noule numiri de preoți.

Se cunosc infinitele neajunsuri ce s'au născut în urma „măsurilor financiare” cari nu admit să se plătească salarii preoților nou-numiți, până la 1 Aprilie 1936. Aflăm acum din „Viitorul” bisericesc (1 III, 36), că s'a pronunțat în cauză și Justiția.

Preotul Nic. Radomir Moșoala-Argeș a fost numit, pe dată de 1 Iunie 1935, dela o parohie extrabugetară, la una bugetară. Ministerul însă l-a refuzat salariul, până la 1 Aprilie 1936. Preotul a făcut acțiune în contencios. Curtea de apel secția II. București, în complet de divergență, în 12 Februarie 1936, a admis în total acțiunea, obligând ministerul cultelor și episcopia de Argeș, la plata salariului începând cu 1 Iunie 1935. — Prin aceasta a stabilit, că preoții sunt scoși din legea măsurilor financiare urgente din 1932, prelungită în 1934 și 1935, și anume în temeiul art. 4 al. b. Ei stau pe picior de egalitate cu corpul ofițeresc și electiv.

Ar urma deci că și în exercițiul financiar 1935—36 se pot face numiri de preoți, cu plata salariului. — Adecă s'ar fi putut. Fiindcă acum se încheie acest exercițiu. Logic ar fi însă să fie plătiți ulterior preoții numiți și înuți până acum cu aler și cu speranțe. Așa ceva însă, la noi, pare cu neputință. Ce bine ar fi, ca pomenita sentință să ne folosească măcar pentru viitor: să nu se mai facă îngrădirii nedrepte și ilegale în noul buget care bate la poartă! — Vom vedea.

Nou buget, nouă salarizare

— Dureri și rane vechi, cari sângerează încă —

Se lucrează de zor la bugetul țării. Pe departamente. Și, desigur, se lucrează și la bugetul Ministerului Cultelor, unde se pune la cale și noua salarizare a preoților. Cel puțin așa se știe, că preoșimea va avea un nou sistem de salarizare. Cum va fi acesta, nu știm. Nici ce ne pregătește d. Ministru al Cultelor. Știm însă un lucru: că până acuma noule bugete nu au adus preoților o justă și dreaptă salarizare, ci întotdeauna noui curbe de

sacrificiu și amputarea salariilor. Votarea de nou bugete a dat preoților totdeauna tristul prilejiu, de a constata umilirea la care e supusă și cât de arbitrar împart dreptatea potentății zilei.

De aceea ne gândim cu îngrijorare la noul buget. Și ne gândim cu îngrijorare, pentru că, până în prezent nu a încercat nici un Ministru al Cultelor să repare nedreapta salarizare a preoților, și să pună preoșimea în situațiunea aceea, ca fiind la adăpost de prea multe griji lumești, să-și poată îndeplini conștiințios în viața neamului rolul social, cultural și spiritual ce-l revine în măsură covârșitoare din însăși natura preoției. Dimpotrivă! Numai încercarea din anul trecut de a reține din salariul preotului venitul pământului ce-l folosește, dovedește cât de arbitrar și superficial gândesc guvernarea noastră să soluționeze doleanțele și cererile preoților. Deși în aparență pare just și logic ca din salariul preotului să se rețină venitul realizat din pământ. Dar nu mai e just și logic ca să rețină venitul din pământ al preotului dintr'un salariu de servitor la ministru. Nu e just și logic să rețină din salariul preotului venitul ce-l realizează din pământ, pentru că acesta variază dela an la an, nefiind totdeauna recolte mulțumitoare, ci și slabe și rele. În cazul acesta ar trebui ca d. Ministru al Cultelor să garanteze o producțiune anuală care să justifice reținerile făcute din salariu. Adecă să ne garanteze, că nici grindina, nici apele, nici seceta etc. nu va cauza stricăciune recoltei preotului. Altfel e nedrept să rețină din salariul preotului mil de lei anual, pentru un venit problematic ori inexistent.

În sfârșit, preoșimea noastră știe, câte feluri de salarizări s'au încercat pe spina ei, câte umilirii și loviri a îndurat! Cauza? Inexplicabilă... Căci să presupui de prisos rostul preoților în viața neamului, e lucru foarte riscat. Istoria ne-ar dovedi, respectiv d. Ministru al Cultelor ca istoric, rolul covârșitor de însemnat ce l-a jucat Biserica românească în viața neamului în trecut; tot rolul strălucit al Blaifului și al preoților uniți, care au dat neamului luptători dârji, luminători și trezitori ai conștiinței naționale. Și dacă asta

asa a fost în trecut, prezentul are tot așa de mare lipsă de conducători spirituali luminași, cari să lucreze încontinuu la luminarea, culturalizarea, moralizarea și consolidarea sufletului românesc, care este temelia de azi și de mâine a României întregite. Preoții sunt doar purtătorii credinței. Iar „credința — cum zice cineva — este temelia înălțării naționale; ea este izvorul dragostei către patrie, al onestității. Istoria ne este martoră, că nici o națiune nu poate exista fără credință și totdeauna vom afla, că impletirea a fost cauza cea mai adâncă, dacă vreo națiune mare a pierit!” Atunci? În privința celor de mai sus, preoșimea română-unită și-a făcut și își face datorială Ea este în fericita situațiune de a nu putea primi lecțiuni de românism și patriotism și de îndeplinirea rostului ei, dela nimenia.

Să se dea, deci, preotului posibilitatea unui trai clădit, ca să-și poată crește și educa familia conform cerințelor clasei sociale din care face parte și să-și poată dedica toată viața pentru mântuirea sufletelor și înălțarea neamului nostru. Prin aceasta, deasemenea, nu vreau să spun, că preoșimea română-unită cere privilegiul speciale. Nu! Ea vrea să fie părtașă la toate jertfele ce le cere țara, dar în măsura în care sunt aduse de ceilalți funcționari ai statului.

Din cele de mai sus reiese, că cerem dlui Ministru al Cultelor o dreaptă și justă salarizare a preoților. Cerem să înceteze umilirile și jicnirile ce s'au adus până acum preoților; umilirii și jicniri nemeritate. Cerem dlui Ministru al Cultelor dreptate. Ca să nu putem zice că „eu este acela ce face dreptate” clerului, ci dimpotrivă, ea să fie temelia vieții noastre sociale. Cerem dlui Ministru Lapedatu să reabiliteze preoșimea. Căci vremea este! Va avea atunci pe lângă mulțumirile slujitorilor altarului, și mulțumirea sufletescă de a fi făcut un act de dreptate și de a fi curmat odată nemulțumiri juste și cereri drepte.

Cerem deasemenea, ca Venerata noastră Superioritate, și toți acei cari sunt chemași și pot, să depună toate sforțările prin vorbă și

Situația preotului stârnește mila îndeosebi atunci, când i-se ia domiciliul. E obligat, în acest caz, să cerșească ospitalitatea vreunei familii de țaran și e silit să locuiască în același cameră cu întreaga familie. Aceste măsuri se aplică la întreg clerul, însă în mod particular clerul catolic și protestant, căci aceste grupări religioase sunt considerate ca mai bine organizate, și, prin urmare, mai temute pentru scopurile comuniste.

Măsurile aceste nedrepte contra Clerului se răsfrâng și asupra acelor cari au oarecari legături cu preotul. Puterea civilă locală, aici se bucură de o autoritate aproape nelimitată. Un tânăr a fost arestat pentru că era fratele unul reprezentant de cult. El devine tuberculos în prinsoare. Când a ieșit de acolo sculpa sânge trebuind să facă 500 km. pe jos. Dormea sub cerul liber. Și în sfârșit, din milă, a fost primit într'o casă particulară. Bunii creștini cari povestesc această întâmplare, putură să-l plaseze într'o regiune îndepărtată. O femeie istorisește cum a fost arestată, în întregime desbrăcată, și perchezitionată peste tot, căci a fost văzută ieșind din casa preotului. Nu s'a găsit nimic la ea, firește; a așteptat cu toate acestea mult timp până să fie pusă în libertate.

În situații grozav de deprimate, câte un biet preot s'a întâmplat să se retragă din Via Domnului, fiind în buna credință că va fi lăsat în pace. Dar s'au înșelat toți cei ce au făcut

asa ceva, pentru că și după aceea au fost mereu bănuți, supraveghiași, vexași în fel și formă și trăind cu frica în spate de a fi în tot momentul denunțași Forului sovietic. Preotul în Rusia de azi trebuie să fie un erou pentru a nu cădea jertfă descursărilor. De aceea nu trebuie să stârnească senzație când se mai aude că unul sau altul și-a pierdut echilibrul.

Câtă oroare nu deșteaptă în suflet *temnița*, care e un adevărat iad pentru preoșimea din Rusia. Și totuși câși preoți n'au fost condamnași să împartă viața criminalilor ordinari; ba încă — aceștia din urmă erau preferași în fața puterii civile, după cum se făcea Berman, președintele taberelor de muncă forțată ale G. P. U-lui. Se știe că un preot a fost asasinat de un tovarăș de temniță, fără ca ucigașului să i-se fi clătinat un fir de păr de pe cap.

Odată pedeapsa executată nu s'a sfârșit încă totul. De obicei, preotului care și-a achitat cu ce a fost impus, nu i-se permite să se reîntoarcă la locul său de naștere. De asemenea, de regulă, i-se interzice accesul în zece orașe mai importante, rămânându-i în voie să aleagă alte puncte, pentru cari, iarăși, poate că se acordă liber acces, și poate că nu. Iată de ce Rusia actualmente este cutrietrată de o mulțime de preoți vagabonzi, cari fug de poliție, și rătăcesc dintr'un loc într'altul cerșindu-și loc de odihnă pentru o noapte, sau o bucată de pâine pentru hrana de toate zilele.

După informațiile sus amintitei reviste, arestările au fost foarte numeroase în anul trecut. Biserica protestantă a văzut aproape toți pastorii ei arestași. Înainte de asta cu două luni mai erau încă patru pastori în Rusia. Cât privește pe preoții catolici, printre cei de naționalitate germană, cari erau încă 26 în primăvara an. 1935, n'au mai rămas nici 10 în luna Noemvrie. În 1934, pentru credincioșii polonezi erau încă vr'o 30 preoți în Ucraina și în vechile administraturi apostolice de Zitomor și Kamienec. Acum mai sunt abia patru. Majoritatea acestor bătuși de soarte au fost expediași la Solovki. Patru preoți armeni catolici au fost și ei nu de mult arestași. — E un adevărat deșert în Rusia de azi.

În zilele noastre un diplomat sovietic se mira că de ce oare catolicii se interesează atâta de Rusia? „În U. R. S. S. nu sunt catolici, spunea el, sau cel mult, mai sunt o mână de catolici”. Aceasta nu e adevărat: mai sunt încă între 160 și 200 preoți catolici în Rusia, însă, cu excepția alor vr'o 15, restul sunt în ocnă, forțași să colaboreze la această „edificație socialistă” cu care se fălesc atât de mult Sovietele și care, ca și cea a vechilor piramide din Egipt, sau a vechilor teatre romane, este cimentată de sângele milioanei de sclavi.

Șt. B. Dragu

în scris, ca să se curme odată pentru totdeauna toate nedreptățile suferite de preoțime. — Noi așteptăm cu credința tare, că dreptatea trebuie să învingă.

Pr. Iuliu Man

Religie și națiune. Problema aceasta a tratat-o d. prof. univ. *Petre Andrei* într-o mult aplaudată conferință ținută în seria celor organizate de Universitatea liberă din Capitală. După o lungă excursie prin filosofie, istorie și religii, pe la diferite neamuri și rase, ajunge la convingerea că „religia pune problema destinului omenesc față de creațiune” și că „dintre toate religiile universaliste aceea care are cel mai mulți adepți este religia creștină, care fiind universală, depășește complet ideea de națiune”.

La sfârșit se întreabă: „Oare s'ar putea spune că naționalismul, actual se dezvoltă pe o idee de religie?” Și răspunde, după cum cetim în „Zorile” din 5 Martie c.:

„Există mișcări naționaliste și în Egipt, India, etc. La baza acestei mișcări nu stă nici o religie universalistă, căci dacă ideea națională ar fi în funcție de religie, cum ne-am putea diferenția noi românii, de sârbi bulgari, ruși?”

Religia a ajutat la menținerea națiunilor, dar nu s'a confundat cu ideea de națiune. Națiunea este un produs spiritual, o idee etică. Toate elementele de mai sus contribuie la formarea națiunii, dar o națiune în esență e voința de a crea pe baza unui trecut comun, a unui ideal comun.

Religia este o valoare care nu poate separa pe oameni; iar cea creștină este, mai ales, religia umanității sublime.”

Realități dezolante

Revista bisericească ortodoxă „Viitorul” din București (nr. 2 din 15 Ian. 1936) aduce o seamă de considerații, pe cât de obiective și de serioase, pe atât de întristătoare, despre anumite stări din ortodoxie. Cel care așterne pe hârtie acele rânduri e p. *Petre Chiricuță*, omul penel și al bisericii sale, căreia îi doare o altă situație pe planul spiritualității și al realizărilor evanghelice. Deși se pare că în așa ceva nu se prea poate crede nici pentru acum, nici pentru mai târziu. — Dar să dăm cuvântul p. Chiricuță; respectiv urmeze o parte din a sa scrisoare „către un preot ca oricare altul”:

„Al aflat, cred, din ziare că cel ce era patriarhul ecumenic de Constantinopol, *Fotie*, a murit de curând. — Al aflat?...

Ce are să urmeze, măntreb? Dar cine poate să știe cu amănuntul ce are să se întâmple?”

Ceeace este însă fapt adevărat și tuturor cunoscut este: *această alegere a patriarhului ecumenic de Constantinopol demult nu mai se realizează în plan ecumenic!**)

Nici măcar... *răsăritean!* Ci este un fapt în care activează cine știe ce coterii grecești din Fanar, în care și stăpânirea mohamedană are de spus un cuvânt, poate și alte interese tot așa de puțin legitime și așa de puțin cunoscute își află o cale de afirmare — însă: în care, *Biserica ortodoxă a popoarelor de răsărit n'are aproape nici un cuvânt de spus!* Și nici o altă participare decât scrisorile de acreditare, de aducere și luare la cunoștință a faptului împlinit după alegere.

Așa încât noul ales, se știe: va fi un grec dela Constantinopol, din tabăra care va

ști mai bine folosi labirintul de căi spre simpatizarea electorală a electorilor, în cel mai înalt grad *desinteresându-se* de tot complexul de probleme vitale pentru însăși ortodoxia de răsărit!

Este ceva dezolant în toată această tristă realitate din Biserica de răsărit, în clipa de față!

Momentul electoral al succesiunii la scaunul de Constantinopol este un moment critic pentru ortodoxiei El marchează odată mai mult și dureros: *lipsa de împărtășire organică, vie și activă, promptă și eficace, între măduștile aceluiași trup, adică bisericile naționale care dau ființă ortodoxiei răsăritene!*

Această desolare și durere o retrăim cu fiecare alegere de mari patriarhi a tuturor marilor centre ale clasicei ortodoxii de odinioară (Ierusalimul, Antiohia, Alexandria etc.) — însă mai dureros și mai sensibilă apare această lipsă de structură organică a ortodoxiei răsăritene cu prilejul electoral din Constantinopol!

Mai socotește încă faptul: *izolațiunea bisericii marelui împăratului de răsărit, Rusia!*

Aici locul strălucitoarei bisericii împărațului, care ținea cârma coloanei ortodoxe: *l-a luat-o biserică de circumstanță* pe care doar lipsa noastră de informații și de relații o poate nesocoti cât o nesocotim și o ignorăm noi!

O mare lipsă de prevedere și misiune este această distanță pe care o măsoară și o împlinște imensa noastră ignoranță și lenie!

Celelalte patriarhii răsăritene, marile patriarhii din clasică creștinătate de răsărit: *au ajuns*, ca număr și ca importanță, *abia* cât una din micile episcopii românești — pe care, de altfel, singur le știi cât prețuesc, chiar numai pentru singură țara noastră!

Precum vezi, iubite, nu chiar în aureolă de senin și de lumină începem un nou an!

Cine va fi oare, mă întreb, acel binecuvântat mare ierarh de răsărit care să *înfițeze* măcar un început de relații *de iubire și de viață* între bisericile de răsărit?!

Cel puțin în ce privește scaunul preoției din răsărit, scaunul din Constantinopol, ar trebui, socotesc, să fie *mult* mai vizibilă, imens mai mult vizibilă, *relația de interes obșteșecumenic între bisericile statelor răsăritene!* Pentruca, dintr-o colaborare activă și desinteresată a bisericilor, să se redeie Scaunului toată importanța care-i revine după drept și după doctrină, acestui loc!

Altminteri... *ne pulverizăm și ne... colorăm* atâta, că n'o să rămână... cândva... *nici* amintirea măcar despre viața care a fost și... a apus acum!

Preotul *Petre Chiricuță*

Rusalile dintâi se repetă... Viădicii veacurilor prime botezau ei, de regulă, pe cel ce îmbrățișau legea lui Hristos. Astăzi însă așa ceva nu se prea face, nici „in partibus infidelium”.

Și totuși s'a făcut deunăzi la Newark (Statele-Unite). Bunul preot catolic de aci, p. *I. Ahern*, adevărat păstor după inima lui Hristos, având bucuria s'aducă în staulul Bisericii al 1000-lea convertit, a rugat pe p. episcop local *I. Walsh* să îl boteze. Ceeace acesta a făcut cu toată inima.

Faptul a trezit mare senzație, după cum scrie revista de reputație *America*. Și pe drept. Asta din două motive. Iată: acest convertit, ca toți ceilalți 999 câți l-au premers pe calea botezului, e dintre negri. A doua: e primul caz în istoria bisericească a Statelor-Unite că un episcop conferește public cuiva taina sfântului botez.

„Fondul cotidianului”

Timpul este să trecem dela vorbe la fapte.

Discuțăm de lungă vreme o problemă asupra căreia suntem cu toții de acord. Și anume: avem nevoie de un cotidian. De acord suntem însă și asupra altui adevăr: pentru moment, acest ideal nu se poate înfăptui. Ar trebui însă, în bună logică, să fim pe un gând și asupra concluziei care se desprinde în chip necesar din aceste două premise: să începem a face de pe acum tot ce se poate, pentru ca visul să poată fi realizat, la timpul său, și încă cât mai curând cu putință.

Acest adevăr îl proclamăm, cu fapta și cu vorba, un om cu inimă și de entuziasm: P. *Izidor Saturn* din Merișor. A trimis la adresa „Unirii” o primă contribuție de 1000 Lei și două bonuri de impozite de câte 1000 Lei, drept început pentru „Fondul cotidianului”, care niciodată nu va putea fi realizat fără a i-se crea mai întâi temelia materială indispensabilă. Iar aceasta cu greu s'ar putea pe altă cale, decât cea indicată de p. Saturn, în *Apelul* cu care își însoțește dania pomenită, căruia îi facem loc în cele ce urmează:

Apelez la toți fiii și fruntașii bisericii noastre: dela simplii preoți, profesori, judecători, medici, ingineri, avocați, învățători, economi, meseriași, industriași, și până la înalții Arhieriei al noștri, ca să contribuim cu toții, fără întârziere, cu 2—3, 10, 100 000 mil lei, după puteri, ca să facem un fond pentru apariția zilnică a „Unirii”.

Eu acum trimit, ca început, una mie lei și două bonuri a una mie lei. De acum până în 1940 voin da, în acelaș scop, în fiecare an una mie lei.

Foale românească unită de zi, ne este atât de necesară azi ca pâinea de toate zilele. Dacă liceul, școala primară, școala normală de fete și băieți, școala comercială de băieți și fete, școala de meserii, academia teologică, Institutul recunoștinții au fost și sunt necesare Blajului, apoi un cotidian nu mai poate întârzi! — Rog deci toată lumea română unită ca de grabă să înceapă a jertfi, fiecare după putere, la sporirea acestui fond, din care, cu ajutorul lui Dumnezeu, va trebui să ia ființă cotidianul nostru. — Ajute Dumnezeu!

preot *Isidor Saturn*

Meeting de protestare împotriva propagandei malthusianiste. Bine informată agenție „Fides” relatează că în ziua de 15 Ian. c. a avut loc la Madras (India) un meeting impozant, drept protest împotriva îndrăsnirii unor două doamne (Sanger și Howe) cari n'au găsit ceva mai bun de făcut decât să militeze pentru avort.

Congresul ținut cu acest prilej l-a prezidat d. Satyamurthy, unul dintre cei mai de vază membri ai „Adunării Legislative Imperiale”, de față fiind și arhiepiscopul local și altă lume aleasă, ca d. Rao Bahadur, membru al guvernului de Madras ș. a. De notat că afluența la acest congres a fost de mil de persoane, pe când la conferința din preluă a d-nei Sanger abia să fi fost o sută de inși.

Cuvântul de deschidere l-a rostit d. Satyamurthy, care a spus-o categoric: „A te lua după sugestiile malthusianismului însemnează a merge împotriva ordinii divine, ceeace-l aproape o blasfemie. Va recunoaște orice om ce are și numai un dram de smerenie răzimată pe adevăr, că făptura omenească, capodopera naturii, este cârmuită de legi cari se ridică deasupra noastră, și în contra cărora nu-i îngăduit să se atenteze... Resursele de hrană se multiplică mai iute ca populația. Hrana ce ne-o dăruiește pământul nu poate fi epuizată de bietul om ce gol intră și tot așa lasă din lume. Și dacă astăzi mil de oameni trag rău de foame, asta nu-l pledecă să nu fie distruse mil de tone de pește, cereale, carne: lumea nu-i săracă, ci atinsă de nebulă.” — A vorbit și P. Banasach S. J. dela universitatea „Loyola” din loc, care a lămurit pro-

*) Toate sublinierile sunt ale autorului. — N. R.

blema avortului din punct de vedere economic, medical, social și moral și a arătat că bărbați de stat și cugetători ca Gandhi ș. a. sunt în contra acestui flagel național-social.

Punctul de vedere catolic e susținut și de necreștinii din acele părți. O adunare de peste 2500 femei hinduse, a protestat și ea energic, la Poona, împotriva malthusianismului, alături de musulmanii cari, altfel, în multe de toate le sunt contrarii și hindușilor și creștinilor. — Intr'aceia la noi se lucrează pentru biruința ideal malthusianei!

Știri mărunte

Oaspe înalt. De *alaltieri stara Preasf. VALERIU TRAIAN FRENȚIU* e oaspele Blatului. Înaltul ierarh a conferit ieri darul diaconiei la 6 absolvenți de teologie, urmând ca mâine să împărtășească și de harul preoției.

Svonuri desmintite. S'au topit, ca zăpada, »marile evenimente«, în cari era să se avânte »Biserica română unită«, grație fanteziei creatoare a unor confrăți de gazetărie. La câteva ceasuri după explozia bombei s'a dovedit, că ea era cu totul inofensivă, umplută numai cu praf senzațional. Nu cuprindea nici o cartușă adevărată. Nici dela Roma, nici dela București, nici dela conducătorii Bisericii noastre. — Și intrucât din pricina celor doi mitropoliți imaginari trebuia neapărat să izbucnească ceva conflicte, dacă altfel nu, apoi măcar între Sf. Scaun și d. Valer Pop, ziarul »Viitorul« a fost autorizat să dea cea mai categorică desmintire tuturor acestor știri, cari nu sunt alta decât simple născociri. — Și cari, evident, nu folosesc nimănui!

Infierarea legiferării avortului. La prezidenția »Uniunii Femeilor Române Unite« din Blaj sosesc mereu înștiințări că bunele mame române și creștine din Reuniunile Mariene arhidiecezane au protestat energic la cei în drept, împotriva tentativei de a legaliza pruncuciderea prin legiferarea păgână a avortului. Intre altele au sosit asemenea înștiințări din *Aiud, Ciuguzel, Iași, Făgărașului, Reghin, Șercaia, Vâlșoara*, (jud. Alba) ș. a. Induioștoare toate aceste proteste. Îndeosebi cel al celor 129 mame din Vâlșoara, dintre cari majoritatea absolută au mai mult de 10 copii. — Vor fi având urechi de auzit legiuitorii?

Zoriți de dragostea lui Hristos. Puternica familie călugărească a Sf. Don Bosco, salesianii, între alte preocupări are și aceea a misionarismului, pentru care știe să aducă jertfe de bani și oameni. Anul trecut au plecat spre diferite teritorii misionare nu mai puțin de 164 salesieni. Dintre aceștia 19 erau preoți, 109 clerici și 36 coadiutori. Alți 20 o să-i ajungă din urmă, aflându-se în Europa numai pentru refacere. După naționalitate cei 164 se împart așa: 121 italieni, 9 spanioli, 8 germani, 6 englezi, și 5 jugoslavi, restul aparținând altor opt naționalități.

Longevitatea intelectualilor. Cineva, nu de mult, ocupându-se cu vârsta artiștilor, sculptorilor, compozitorilor și autorilor, a ajuns la constatări foarte interesante. Intre mulți alții au trăit 80, ori peste 80 ani: Titian, Tintoretto, Calderon, Voltaire, Goya, Goethe, V. Hugo, Kant, Tolstoj, Anatole France, Monet, Th Hardy, Sf. Albert Marele; Sf. Alfonso de Liguori (la noi Barișiu, Cipariu). Lista septuagenarilor este de o lungime extraordinară. Câteva nume: Ibsen, Wagner, Rodin, Corot, Turner, Kipling, d. Annunzio, care la toată vârsta lui înaintată e de o nimitoare activitate. Și să se noteze că aproape toți acești bărbați au dus o viață de muncă intensă, adesea extrem de agitată, fără să se fi crușat câtuși de puțin.

Agru la Ghirbom. Cercul »Straja« al Agrului a aranjat Duminică, în 23 Febr. c., o binereușită festivitate la *Ghirbom*, festivitate începută cu sf. liturghie la care a vorbit despre »Păcatele limbii« pâr. Gabor din Hâpria, ca să se continue cu o ședință publică, înafară de biserică. La această ședință a vorbit pâr. Cosma, comemorând pe Ț. Mitropolit Vasile; s'a dezbătut problema legiferării avortului (în contra cărei tentative s'au trimis telegrame de protest la locurile competente) și s'a primit propunerea pâr. German din Straja să se țină exerciții spirituale pentru Reun. Mariană și Agru. După masă program nou, cu puncte bine susținute de corul din Hâpria și agriștii din loc; o conferință a d. Inv. Breazu și formularea unei moțiuni-protest împotriva legiferării avortului.

Locale. Duminică viitoare, a treia din Paresimi, va predica în catedrală pâr. *Tralan Jacodi*, profesor secundar.

»Temnița« Vaticanului. După cum scriu gazetele, acum câteva zile a fost terminată și închisoarea statului papal. Și se spune că e construită după ultimele cerințe ale confortului. Toată închisoarea nu cuprinde însă mai mult de două celule. Cătu-i pentru deținuți, aceia dispun de o sală de baie, de infirmerie și de o curte acoperită, unde se pot plimba în zilele ploioase. Ar fi să se și inaugureze această temniță-model. Ceeace însă, pentru moment, e cu neputință, din lipsă de pușcăriași. A trecut anul de când »justiția pontificală n'a pronunțat nici o osândă.

»Lactario«. Ne sună cunoscut cuvântul, pentru că-i din lume de frați întru latinătate: din *Portugalia*. Și e numele unei asociații studențești. A studenților în medicină dela universitatea din *Coimbra*. A luat ființă acum 12 ani. Membrii acestei asociații religioase împărtășesc anual familiilor sărace din loc 9000 litri lapte; susțin o clinică gratuită, amenajată pentru fisioterapie și tratament cu radium și o farmacie. Mai împărtășesc apoi acești studenți catolici de bine celor lipsiți: haine, mâncare, combustibile etc. — S'a început cu o distribuție de 6 litri lapte la zi.

Bucurie mare în Dumbrăvița mică (jud. B hor). A doua festivitate culturală religioasă din acest an, »Cercul agrist Holod« a ținut-o în Dumbrăvița mică, sub prezidiul d. Alex. Văcărescu. A luat parte lume multă din loc și din satele vecine: Holod, Vintiri, Rogoz, Mociar, cu preoți în frunte. În cadru de cântări și declamări de-ale elevilor d. Inv. dir. I. Titon din Dumbrăvița, spun cuvinte luminate de învățătură și mângâiere, dd. Alex. Văcărescu, Ioan Tamaș și Florian Lenca, seria cuvântărilor dinainte de amiază încheind-o pâr. Cornel Marian din Rogoz. A urmat »Binecuvântarea Euharistică« la biserică, slujită de pâr. Victor Ghergar din Holod. Răspunsurile corale le-au dat pe rând elemente valoroase din toate satele aci adunate. A vorbit despre apostolat pâr. V. Muntean din Vintiri. — În locul d. I. Tamaș, demisionat, a fost ales de secretar al cercului, prin tragere de sorți, d. I. Titon. Lumea s'a depărțat desfătăta sufletește și mângâiată dela aceste serbări. (av).

Focar de pietate. Nu s'a împlinit decât o jumătate de veac dela sfîntirea basilicii redemptoriste din *Phillipsdorf*-ul Cehoslovaciei. Totuși a fost de ajuns ca acest sătuleț, numai și numai pentru acea biserică și mănăstirea de pe lângă ea să, devină un punct spre care se îndreaptă cu admirație privirile catolicilor din republica vecină. Câteva date seci, de statistică, vor lămuri această admirație: din 1866 și până acuma au cercetat acest sanctuar mai multe milioane de pelerini. Numai mărturisiri au fost ascultate în acel loc 2 milioane. Și tot acolo s'au împărtășit până acum 3 milioane de

persoane; s'au ținut 1000 serii de exerciții spirituale și mai multe congrese catolice strălucite. Zilele trecute, s'a prăznuit în cadre solemne, cu card. Kaspar în frunte, încheierea alor 70 ani de când s'a început clădirea basilicii pomenite.

Catolicii pe terenul social. Luna trecută s'au intrunit în *Quebec* (Canada) la sfat, sub prezidiul ministrului colonizărilor, reprezentanții a nu mai puțin de 15 asociații eparhiale pentru colonizări. Au fost studiate și prezicte măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea situației, coloniștilor. Paralel cu această întrunire s'a ținut tot acolo și o ședință a Consiliului General al Sindicatelor Catolice din Canada, prezidată de card. Villeneuve, care a rostit cu acerb prilej un imposant discurs. Purpuratul canadian a insistat asupra valorii muncii și asupra datorințelor reciproce dintre patroni și muncitori. Apoi a reliefat însemnătatea convențiilor colective de muncă, apăsând pe cuvântul că problema socială trebuie adâncită tot mai mult și rezolvată în sens creștin. De încheiere s'a luat hotărârea să se lucreze într'acolo ca legea muncii să fie străbătută și călăuzită de spiritul enciclicei »Quadragesimo anno«.

Spre știre. *Elevele normaliste, cari s'au prezentat de două ori la examenul de capacitate și au fost respinse* (— nu însă de trei ori —), sunt obligate să se înscrie în cl. VIII-a a Școlii Normale. Pentru cercetarea acelor cursuri vor primi un Certificat fără de care nu se pot prezenta la examenul de capacitate — Direcțiunea Școlii Normale de Fete din Blaj.

† **Alexandru Fărcaș** f. preot și prot. on. în Tamaia (eparhia de Nord) a trecut la cele veșnice la 1 Martie c., în anul 74 al vieții și 48 al căsătoriei și preoției sale. — Odihnească în pace!

† **Allimplu Coste**, f. arhidiacon onorar, protopop și paroh în Ceheu (jud. Sălaj) a adormit în Domnul la 28 Februarie c., într'al 65-lea an al vieții. Presa bisericească pierde în răposatul un harnic mânăitor al condeiului. Redactase doar în ani 1906—1911, dimpreună cu Ț. I. Budișan și Ț. Dragoș, revista de predici »Păstorul Sufletesc« din Șimleul Silvaniei, umplând un gol simțit în literatura noastră omiletică și fiind de nespus folos preoților din pastorație și păstorilor aceluia. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Telefonul »Unirii«

A. Bneurești. Titlul cărții de care vă interesați este: »A pápák szerezpe hazánk megmentésében és fennmaradásában«. E scrisă de Tower Vi mos. Noi am comandat-o, dar nu ne-a sosit încă. Când vom avea-o, vom spune și noi un cuvânt în legătură cu ea. Până atunci vă puteți dumiri asupra ei din articolul scris de d. *Aurel Gociman*, în »Universul« din 7. III-36. E tematic și serios. Are și avantajul că nu poate bănuit de părtinire. Se știe doar, că d. Gociman nu e catolic, ci trăiește în atmosfera »Universului«. Cu atât mai de preț este prin urmare, concluzia la care ajunge după ce analizează, pe rând, diferitele capitole ale cărții de propagandă unguerească. Și anume: nu a găsit nici o dovadă pentru teza, că Sf. Scaun »ar fi susținut sau ar susține revizionismul maghiar. Cu toată propaganda maghiară interesată încheie Dsa — lipsită de diplomație și chiar de respect pentru capul bisericii catolice, citind cartea maghiară, am rămas cu concluzia că ceeace s'a afirmat până acuma de revizionști, că ar avea aliat necondiționat pe Papa dela Roma — este cel puțin foarte exagerat«. — O simplă gogorișă unguerească, adaugem noi. La care vom reveni!

B. Cluj. Vă înșelați. Nici prin gând nu ne trece să ne certăm cu d. Ghibu. Dimpotrivă. Avem absolută nevoie de dânsul. Altfel ce s'ar alege de »Telefonul« nostru? Ar muri de inaniție. — Mărturisim însă, că ne simțim nițel vinovați. O intervenție a Dv. însă ar putea lămuri situația. Ne închipuim, anume, că d. Ghibu e supărat pe noi dintr'un motiv, să-i zicem, canonic. Adevărat: noi nu-l mai scoatem din »d. profesor«. Pe când, în realitate — ni-se spune — ar trebui să-l intitulăm »Părintele Ghibu«. Fiindcă d. profesor e preot. Sfîntit la Huși în 1916. (Știți, pe vremea aia intrase România în război și d. Ghibu probabil a ținut să fie preot, să se poată ruga mai cu foc pentru neam și țară. Vă rugăm să-l întrebați pe d. Ghibu. Da:ă acesta ar fi adevărul, îl cerem toate scuzele și promitem să-i, dăm, în viitor, titlul canonic ce i-se cuvine). — O împrejurare recentă ne-ar îndemna să credem, că așa trebuie să fie. Și anume: un articol pe care l-a publicat Dsa în numărul de pe Martie-Aprilie al revistei »Țara Bârsei«. Scris despre »morminte proaspete de vlădici români«. Tema însăși

tradează pe preotul. In același articol însă trăiește și profesorul. Celor 6 Ierarhi, la mormântul cărora se tânguiește preotul, profesorul Gh. le împarte pe loc certificate în toată rânduiala, cu notele vrednicite de fiecare din ei. Le examinează întâi „profilul”. Apoi le scormonește „mostenirea”. Spicuim, drept model, câte ceva din certificatul mitropolitului Suciului de la Blaj. Acesta „ni-se prezintă ca un om preocupat exclusiv de nevoi momentane ale unei Biserici... care în România ortodoxă se vedea pusă în situațiuni extrem de grele, pe cari n-avu curajul să le înfrunte cu toată bărbăția, Mitropolitul Suciului, a fost de sigur o slugă credincioasă a Bisericii sale, dar n-a fost un erou religios cum s'ar fi convenit să fie un om în situația lui și în vremuri așa de grele și de mari — și n'a fost nici un mare patriot care să fi cuprins în sufletul său și în mintea sa întreg neamul românesc, cu întreg destinul său actual și viitor”. Și tot acest verdict e deplin justificat prin împrejurarea că: „Pentru marea problemă a refacerii unității religioase a neamului românesc [de sigur în sens onisiforist! N. R.], mitropolitul Suciului a manifestat o atitudine binevoitoare, dar prea sfioasă! Asta i-a fost pierzarea. Pentru asta ia notă proastă de la d. Gh. — Dacă altcineva și-ar permite să publice astfel de ineptii — cari, firește, ori dela cine ar veni, nu ating întru nimic figura grandioasă de român și de erou religios a mitropolitului Suciului — ar trebui socotite drept injurii la adresa memoriei unuia din cei mai mari ai neamului nostru. Le scrie însă marele român de la Huși: Gh. bu. Care să fie sănătos și să ne mai învelească și altă dată!

B. Gherla. Cei dintâi cari se bucură când pot desmînți o informație greșită suntem noi. Și din scrisorile primite ulterior, documentate și cu o fotografie a afișului incriminat în „telefonul” nostru din 22 Febr. c., ne-am convins că ceea ce ni-se scrisese nouă în chestie, de la Gherla, era exagerat, chiar și fără a trage la îndoială bunacredința a primului nostru informator. Facem deci convenita rectificare dând lămurirea că afișul (care nouă nu ne-a parvenit în original) prin care lumea gherlană era invitată la sfințirea sălii de gimnastică a liceului de fete din loc, de sub conducerea stimatei doamne Dr. Marțian, departe de-a fi insultător pentru cler e, după apreciere competentă, o foarte isbită creație decorativă, reprezentând un preot ce cădește în fața unor coloane antice de pe cari se desprinde o draperie, în fond lăsând să se vadă cercețase în poziție de onor, cu drapelul în mână. Atâta și nimic mai mult. — Și ne pare bine că temerile noastre bazate pe primele informații, se dovedesc a fi fost fără obiectul bănuț. Errare humanum est... Mai ales când nu poți controla și verifica însuși ceva.

Am primit abonamentul pe 1935: Oficiul parohial Apahida; Dr. B. Cluj; Oficiul parohial Florești (Somes); Oficiul parohial, Icloda; B. Lugoj (pe 1/2 an); M. Parța; T. Vetiș; Oficiul parohial Rogoz; M. Tg. Mureș (pe 1/2 an).

Am primit abonamentul pe 1936: C. București; Dr. T. Deva; N. Dumbrăveni; B. Dumbrava; Dr. M. Făgăraș (achitat până la 28 II 1937); Oficiul parohial Frumosa; Oficiul parohial Ghișasa de sus; P. Copelnic Mănăstur; Oficiul parohial Micăsasa; M. Necrilești; S. Șimleu; Cercul catolic Oradea; Dr. V. Oradea; Dr. M. Oradea; S. Ploiești.

F. Iara. Am primit 50 Lei. Achitat până la 30 IX 1936.

Biserica gr. cat. Hurez. Am primit 400, abonament pe 1935 și 1936.

P. Petroșani. Chităm primirea abonamentului pe 1934.

Oficiul parohial Periceiu. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial Beiuș. Am primit abonamentul pe 1933 și 1934.

Biserica gr. cat. Balinț. Am primit abonamentul pe 1933.

D. Răducaneni. Am primit 200 Lei, abonament pe 1934.

B. Mintiu. Am primit abonamentul pe 1934.

B. Oradea. Am primit 500 Lei, abonament până la 31. XII 1935.

B. Sibiu. Am primit abonamentul pe 1934.

Primăria Teaca. Am primit abonamentul pe 1935.

S. Răvăsal. Am primit abonamentul pe 1936.

P. Oravița. Am primit abonamentul pe 1934.

M. Fărcădin. Am primit abonamentul pe 1934.

Oficiul parohial gr.-cat. Turda-Veche (I. Turda)

Concurs la postul de cantor

Curatorul bisericii greco-catolice din orașul Turda, publică prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de cantor pe ziua de 1 Mai 1936.

Retribuțiunt: 1. Locuință bună; curte; grădiniță și supraedificătele necesare. 2. Opt jugăre pământ arător. 3. Venitele stolare îndatinăte. 4. Eventual alte retribuții, după înțelegere.

Sunt rugați a concura numai cântăreși buni și potriviși recerincțelor orașului capitală de județ. — Doritorii se vor prezenta până la data fixată.

Turda, la 20 Febr. 1936.

Curatorul bisericesc

Mulțumită

Grigore Șimon, pretor în pensiuie și fiii Grigore și Marius, împărtășesc și pe această cale sincere mulțumiri tuturor celor cari, într'o formă sau alta, au participat la marea durere încercată prin pierderea scumpei lor soție și mamă Elena Șimon n. Circa, decedată în Blaj, la 18 Februarie 1936.

Publicațiune de licitație

În ziua de 29 Martie a. c. ora 2 p. m. curatoratul parohiei gr. cat. Calvasăr (prot. Sibiu) va ține licitație minuendă cu oferte închise, la sediul oficiului parohial, pentru darea în întreprindere a *construirii din roșu a bisericii* gr. cat.

După deschiderea ofertelor și publicarea rezultatului, se va proceda imediat la o licitație oraiă.

Deodată cu depunerea ofertei se va depune și o garanție de 6% din suma ofertei, în numerar sau efecte garantate de stat în valoarea de curs.

Planul, devizul și condițiile de licitare se pot vedea în fiecare zi de lucru la oficiul parohial.

Calvasăr, la 2 Martie 1936.

Ioan Frățilă Avram
curator

Petru Pădurean
paroh

Licitație

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 15 Martie 1936, orele 3 d. a. se va ține în localul Căminului cultural Avram Iancu din comuna *Matorești* jud. Mureș, licitație publică, cu oferte închise, pentru *edificarea bisericii română unită* din acea localitate. Prețul de strigare e Lei 280 000.

Condițiunile de licitație, planul și devizul se pot vedea la fața locului.

Comitetul de edificare: *Leon Maior*, președ. de onoare; *Grigore Stino*, preot; *Iustin Handrea*, președinte; *Ioan Precup*, curator.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licenție

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fondată
la anul 1840

Citiți și răspândiți

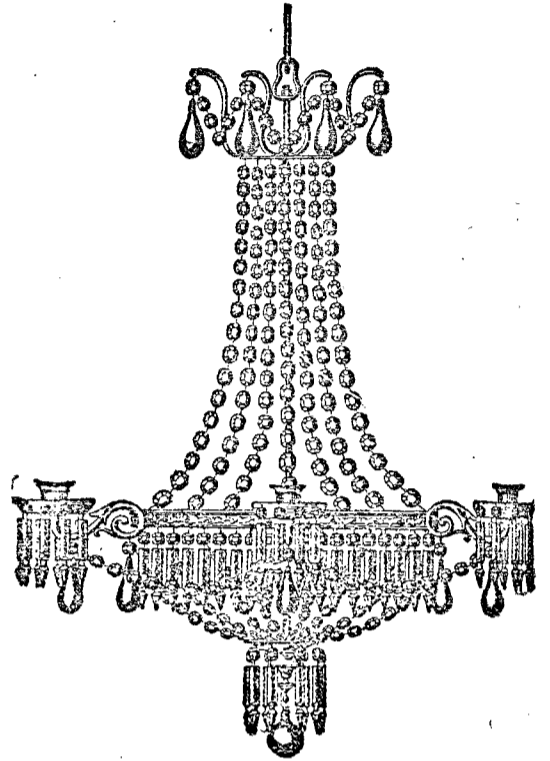
„UNIREA“

Concurs

Parohia gr. cat. din *Iernuteni* jud. Mureș publică concurs la postul de cantor pe ziua de 1 Aprilie 1936. Remunerată Portiune cantorală, 7 jugăre și locuință naturală.

Curatorul bisericii

(1 1)

Policandre

Cluj la
LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă, în diferite forme frumoase, pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici se află: Sfeșnice, Ornate și Rechizite Bisericești, Prepori, Odăjdii Crucii, Gărți, rechizite, și imprimate bisericești, Icoane, Steaguri Pt. Reuniuni, Medalioane, Rozare, eopote, cărți de rugăciuni, Teatre și Monoloage populare și școlare, etc.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

(6-6)

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă